

Kampen för en egen identitet

Allt jag fått lära mig är en självbiografi. Den handlar om Tara. Hon föds 1986 och växer upp med föräldrar och sex syskon, i utkanten av Idaho. Far är skrothandlare och mor örtmedicinsk expert. Båda är starkt troende mormoner, fadern psykiskt instabil, sträng, oresonlig och dompterande. Han är övertygad om att världen kommer att gå under inom kort och lär barnen att världen utanför hemmets väggar är ond och illvillig. Barnen uppfostras till att jobba i hans verkstad och får inte gå i skolan. Skolan, menar han, hjärntvättar barn och är ett knep av regeringen för att leda bort barnen från gud. Inte ens vid de svåraste sjukdomar får man gå till läkare. Sjukvården är till för att förgifta och förstöra. Livshotande olyckshändelser i skrotverkstan nonchaleras och våldsamma bilkrascher med svåra skador som följd botas med salvor och tinkturer. Radio och tv är inte tillåtna, men inför millennieskiftet köper fadern en tv, för att familjen ska kunna följa hur allt slocknar klockan tolv och världen går under.

Men världen går inte under. Tara blir tonåring och söker sig utanför familjen, vill gå i skolan, men får inget stöd. Hon får läsa hemma, på egen hand. Och läser, ofta i smyg, jämsides med att hon jobbar i skrotverkstan och hjälper mamman med örter och oljor.

Hon gör högskoleprovet, misslyckas och gör det igen och blir antagen till college. Här möter hon en värld som hon inte vet något om, ett språk som hon inte kan tolka och begrepp som hon inte förstår. Till en början frågar hon; vad menas med förintelsen och vem var **Martin Luther King**? Sedan slutar hon fråga och skäms. Pendlar mellan att ge upp och att fortsätta, men ger inte upp. Vågar söka hjälp, tar sig till universitetet, får ett stipendium och kan fortsätta sina studier.

Det är en välskriven, flödande och stark berättelse. Om fundamentalism, våld, pennalism och galenskap. Om föräldrars makt över sina barn, om kampen mellan frigörelse och lojalitet och om kampen för att skapa sig en egen identitet. Under flera år kämpar Tara för att få leva ett fritt liv och ändå ha kontakt med familjen. Det går inte. Efter ett antal konfrontationer spred föräldrarna ryktet om att hon blivit galen och besatt av djävulen.

Med stark inlevelse skriver hon om den smärta hon upplevde när hon småningom insåg att hon var utstött och ovälkommen.

Efter år av tvivel, depressioner, panikattacker och terapi fortsätter hon sina studier och doktorerar i idéhistoria i Cambridge 2014. Hennes ämne är hur intellektuella rörelser, bland andra mormonism, hanterat frågan om individers skyldigheter gentemot sin familj.

Gun-Lis Angsell

Allt jag fått lära mig

Tara Westover

Natur & Kultur